

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет фізичного виховання

Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання і біології

“

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАПОВІДНА ТА МУЗЕЙНА СПРАВА
В БІОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ Й ОСВІТІ

підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)
спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
(назва програми)
мова навчання українська

Розробник: Курільченко І.Ю., кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет».

Рецензенти:

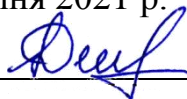
Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології ДВНЗ «ДДПУ».

Горобець Л.В. – кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____

Дичко В.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“30” серпня 2021 р.

протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАПОВІДНА ТА МУЗЕЙНА СПРАВА
В БІОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ Й ОСВІТІ

Кількість кредитів	4 кредити ECTS, 120 годин, з яких 32 год. становить контактна робота з викладачем (16 год. лекцій; 16 год. практичних занять), 88 год. – самостійна робота
Рік підготовки, семестр	II-й рік підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, 3 семестр
Компонент освітньої програми	вибірковий компонент освітньо-професійної програми
Викладач	Курільченко І.Ю., <i>доцент</i> кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології, <i>кандидат біологічних наук, доцент</i>
Контактна інформація	irina82203@gmail.com
Консультації	Консультації проводиться першу середу місяця з 14.30 до 15.30. У разі неможливості відвідування консультацій можна з'ясувати поточні питання на сторінці дистанційного навчання в розділі «Консультація» (залишити повідомлення) http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Заповідна та музейна справа в біологічній науці й освіті» є вибірковою компонентою освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Дисципліна «Заповідна та музейна справа в біологічній науці й освіті» є професійно спрямованою та займає важливе місце в загальному плані підготовки майбутніх вчителів. . <u>Предметом вивчення</u> – організація, функціонування і збереження заповідних територій різних рангів і категорій; система управління біоценозами на користь

**Опис навчальної
дисципліни**

Метою вивчення навчальної дисципліни «Заповідна та музейна справа в біологічній науці й освіті» є вивчення основ заповідної справи, як прикладної науки спрямованої на збереження біологічного та генетичного різноманіття, рідкісних живих організмів, унікальних, або типових екосистем, біосфери в цілому та формування у майбутніх вчителів системи глибоких знань з музеєзнавства для набуття усвідомлених національно-патріотичних якостей, якостей духовно багатой особистості, як основи національної свідомості, складової культури людини, показника державотворчого мислення.

У результаті опанування навчальної дисципліни здобувачі набувають *компетентностей*, як-от:

- Володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні наукові погляди.
- Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі біології та здоров'я людини; вміння постійно збагачувати власне мовлення, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній і науковій діяльності.
- Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.
- Здатність до комплексного планування, організації та здійснення наукових і навчальних проєктів, підготовки аналітичної звітної документації та презентацій.
- Узагальнює базові знання природничих та конкретних біологічних наук в обсязі, необхідному для обґрунтування загальнотеоретичних питань біології (об'єктно-предметна область, термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо).
- Вміє спілкуватись в діалоговому режимі з колегами та цільовою аудиторією, використовує бібліотеки, інформаційні бази даних, Інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації

Ключові слова: екологія, музейна справа, екскурсія, заповідник, заказник, музейний фонд, експозиція, екосистема, біосферний заповідник, рекреаційні зони, національний парк.

	<p><i>Програмні результати навчання: Матеріали та ресурси:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Бондар О. І. «Зелена» економіка як підґрунтя екологізації місцевого розвитку видання: монографія / О. І. Бондар , Т. П Галушкіна., П. Я Унгурян.- Видавництво: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019.- 238 с. 2.Гоцуляк В.В. Музеєзнавство / В.В.Гоцуляк // Всесвітня історія і історична наука, історія України, історіографія, архівознавство,: Термвнологічний, понятійний словник-довідник: Навчальний посібник. – Черкаси : видавець ФОП Гордієнко Є.І., 2017. – 616 с. 3.Дьяков В.А. Національний природний парк «Святі гори» / В.А.Дьяков, О.В.Дьякова. – Вінниця: ПрАТ «Вінницька обласна друкарня», 2017. – 276 с. 4.Музеї України ХІХ - початку ХХ століть // 36. наук. пр. ред.: Г.А. Скрипник; Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Рильського НАН України, Нац. музей історії України, Наук.-метод. від. музеєзнав., Асоц. етнологів. – К., 2017. – 236 с. 5. Пасічник М.І. Придінців'я – солов'їне і вічне. Краєзнавчі нариси. – Краматорськ: Видавництво ЦТРІ – «Друкарський дім, 2017. 196 с. 6. Смарагдова мережа Донецької області / Василюк О.В., Спінова Ю.О., Садогурська С.С. і інші, Видавництво: «Глобус», 2018. – 105 с. <p>Розміщення основної інформації з навчальної дисципліни передбачено на навчальній платформі Moodlehttp://ddpu.edu.ua:9090/moodle/mod/assign/view.php?id=67541</p>
<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Форми заповідання протягом основних етапів розвитку людства Сучасний період розвитку заповідної справи. Розвиток заповідної справи в Україні.</p> <p>Тема 2. Основи внутрішнього зонування території заповідників Зона абсолютної заповідності. Зона наукових досліджень, екскурсійно-туристична зона, буферно-охоронна зона.</p> <p>Тема 3. Об'єкти заповідування. Класифікація природно-заповідного фонду в залежності від походження екосистем.</p> <p>Тема 4. Характеристика типів заповідних територій. Визначення поняття «біосферний заповідник» «природного заповідника», поняття «заказник», класифікація заказників</p> <p>Тема 5. Природоохоронне законодавство. Закон України "Про природно-заповідний фонд України".</p>

	<p>Концепція "Загальнодержавної програми розвитку заповідної справи на період до 2020 року".</p> <p>Тема 6. Музеєзнавство в системі суспільних наук. Історія музейної справи зі стародавніх часів до наших днів. Поняття «музей», «музейний фонд», «колекція». Поняття «музейний фонд України». Шляхи і методи збиральної роботи.</p> <p>Тема 7. Напрями роботи музеїв. Фондова робота як основний напрям роботи музеїв. Облік та зберігання музейного фонду. Експозиційна діяльність.</p> <p>Тема 8 Музейна експозиція – сплав науки та мистецтва. Основні закони створення експозиції (закон концентрації, ізоляції, симетрії та ін.) Світло та колір в експозиції. Музейні паспорту. Поняття музейного поясу. Класифікація музейних предметів в експозиції.</p> <p>Тема 9. Організація екскурсійної справи у музеях. Сутність та основні поняття екскурсійної діяльності. Класифікація екскурсій. Технологія розробки екскурсій. Технологічні основи проведення екскурсій. Класифікація екскурсій. Методика побудови та проведення екскурсій. Поняття «портфель екскурсовода». Вивчення інтересів відвідувачів.</p>
<p>Методичні поради для викладачів «Як навчати?»</p>	<p>Опанування навчальної дисципліни відбувається в межах студентоцентрованого, компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного підходів. Лекції (проблемні, візуалізації, із застосуванням техніки зворотнього зв'язку, із заздальгідь запланованими помилками) проводяться у супроводі навчальних відеоматеріалів, презентацій PowerPoint; та відеофільмів. Практичні заняття передбачають проведення дослідів, експериментів, дискусій, бесід, ситуаційного аналізу, аналізу конкретних ситуацій. В рамках самостійної роботи використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання здобувачів відповідно до типу та складності завдання.</p>

<p>Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»</p>	<p>Для успішного опанувати навчальну дисципліну необхідно бути активними під час обговорень теоретичних питань, тестувань, презентацій результатів самостійних робіт, практичних завдань, аналізу педагогічних ситуацій, захисту практичних робіт.</p> <p><u>Поради для успішного навчання.</u></p> <p>Вчитися - нелегка праця. Щодня доводиться відвідувати заняття, запам'ятовувати величезну кількість нової інформації, вести конспекти, відповідати на питання викладачів і писати контрольні роботи. А вдома навалюються домашні завдання, величезні параграфи маса письмових завдань, практичні, лабораторні, реферати.</p> <p>1. Правильно постав задачу! Не думай, як змусити себе вчитися, а думай, як почати добре вчитися. Не примушуй себе (підсвідомість буде чинити опір насильству), а плануй! Постав мету отримати в семестрі по предмету "X" на бал більше, ніж зараз, і підсвідомість тут же знайде шляхи вирішення цього завдання.</p> <p>2. Знайди мотив (причину, стимул) вчитися добре. Мотивація може бути різна: найчастіше це якась перспектива (приз). Вона може бути близькою (Після вдало складених іспитів я поїду в табір) або довгострокової (Ось вивчусь і стану президентом!). Мотивація у кожного своя.</p> <p>3. Облаштуй робоче місце. Банально, але факт. Можливо, лежачи на дивані з планшетом приємніше займатися, але доведено, що в лежачому положенні людина розуміє і запам'ятовує гірше і повільніше, це пов'язано з фізіологією.</p> <p>4. Зміни стиль одягу. Природно, одяг сам по собі не може змусити вчитися, але стиль може. Одягни на себе стиль хорошого учня акуратно і строго. Спробуй, і ти відчуєш зміни як з боку оточуючих, так і всередині себе.</p> <p>5. Перетвори нудне в творче! Наприклад, скористайся методом асоціативних карт. Це стосується ведення конспекту: записуй лекцію або текст підручника не суцільним текстом, а використовуй кольорові ручки, маркери, цитати, таблиці, схеми і замальовки. Тим самим ти перетвориш нудну лекцію в захоплююче заняття, легше запам'ятаєш інформацію і розвинеш своє креативне мислення. Використовуй метод асоціацій при запам'ятовуванні, сприймаючи</p>
---	---

	<p>текст не буквально, а через аналогії.</p> <p>6. Заохочуй себе за успіхи.</p> <p>7. Найважче почати. Лінь не дає зробити перший крок. Іноді завдання займає всього 15 хвилин, але ти знаходиш купу відмовок, щоб його не починати. Зрозумій, поки ти відтягуватимеш час початку роботи, ти посилаєш в мозок негативні емоції. В результаті, крім втрати часу, отримуєш поганий настрій, а завдання все одно доведеться виконувати</p> <p>8. Вчися добре з першого дня! На підйомі новизни після відпочинку з'явиться режим і звичка, які допоможуть надалі.</p> <p>9. Роби більше в університеті, щоб менше робити вдома.</p> <p>10. Влаштуй змагання з друзями. Можна навіть посперечатися.</p> <p>11. Плануй свій день. Чітко розділяй час на навчання і на відпочинок.</p> <p>12. Розвивай силу волі. Вона стане в нагоді не тільки в навчанні.</p>
<p style="text-align: center;">Оцінювання</p>	<p>Для успішного складання навчальної дисципліни здобувач повинен:</p> <p>1). Набрати достатню кількість балів відповідно до вимог поточного контролю:</p> <p>а) під час лекційних занять здобувач може отримати 1 бал за кожну лекцію. Оцінювання залежить від роботи здобувача на лекції. Загальна максимальна сума балів за лекції дорівнює 6 балам;</p> <p>б) під час практичного заняття здобувач може набрати бали в залежності від виду, складності завдань та якості їх виконання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опитування або тестування оцінюється до 5 балів; • усне опитування на практичному занятті оцінюється до 5 балів; • виконання практичного завдання під час практичного заняття оцінюється до 5 балів (загальна оцінка практичної роботи до 10 балів). <p>Загальна максимальна сума балів за практичні заняття –60 балів.</p> <p>в) за результатами виконання завдань самостійної роботи здобувач може отримати до 4 балів за кожний тип роботи. Оцінювання залежить від якості виконаної роботи й рівня сформованості навчальної автономії здобувача. Загальна максимальна сума балів за самостійну роботу – 40 балів.</p>

З детальним розподілом балів за кожною окремою темою можна ознайомитись на освітній платформі Moodle за лінком: <http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1639>

2). Формою підсумкового контролю є залік.

Якщо здобувач за результатами поточного контролю набрав **60 балів і вище**, то він може:

❖ бути звільненим від складання заліку й отримати 60-100 балів автоматично

Порядок **повторного проходження** контрольних заходів і ліквідації академічної заборгованості врегульовано «Положенням про контрольні заходи в ДВНЗ «ДДПУ»

(<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

❖ **Політика щодо відвідування занять**: відсутність здобувача з неповажної причини під час перебігу заняття є неприпустимою. Якщо здобувач за певних обставин (лікарняний, академічна мобільність, відпустка тощо) пропустив заняття, він може виконати поточні контрольні заходи з іншою академічною групою або під час встановлених консультаційних годин за попередньою домовленістю з викладачем. На заняттях здобувачі можуть використовувати мобільні телефони або ноутбуки, але, безпосередньо, з навчальною метою – для **вивчення** дисципліни.

❖ **Політика щодо академічної доброчесності**: індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату методом експертної оцінки та за допомогою on-line сервісу Unicheck. Очікується, що кожний здобувач виконує завдання свідомо та самостійно й несе відповідальність за збереження, резервне копіювання виконаних завдань. Здобувач, у роботі якого було виявлено факт порушення академічної доброчесності, отримує за завдання 0 балів. З «Положенням про академічну доброчесність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у ДВНЗ “ДДПУ”» можна ознайомитись на лінком:

<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf>.

<p>Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»</p>	<p>Унікальність та цінність навчальної дисципліни «Заповідна та музейна справа в біологічній науці й освіті» полягає у можливості зрозуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування. Формується вміння розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням інноваційних підходів, виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття, демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення, уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології, уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних. Формується система знань з музеєзнавства для набуття та усвідомлення національно-патріотичних якостей духовно багатой особистості як основи національної свідомості, складової культури людини та суспільства, показник державотворчого мислення.</p>
--	--

Доцент кафедри ФТФВіБ _____

_____ Курільченко І.Ю.